

V.

STÁT A PRÁVO V ANGLII

KNIHA SOUDNÉHO DNE

Kniha soudného dne (Domesday – book) z r. 1085, obsahující soupis obyvatelstva, půdy, dobytka atd., je současně také jedním z nejdůležitějších pramenů pro poznání anglického práva XI. století.

Český překlad převzat z: S. Bařák a kolektiv. Texty ke studiu obecných dějin státu a práva II. Feudální stát a právo, Praha 1974, str. 258 n.

a.

Titul soupisu pro Ely

Zde se zaznamenává sčítání pozemků, jak je provádějí královi baroni, to jest přísahou vicehraběte hrabství a všech baronů a Francouzů a celé setniny, faráře, představeného a šesti nevolníků z každé jednotlivé vesnice. Potom, jak se nazývá panství, kdo je držel za času krále Eduarda, kdo je drží, kolik lánů, kolik pluhů půdy ve vlastnictví, kolik lidí, kolik nevolníků, kolik domkářů, kolik servů, kolik svobodných lidí, kolik poplatných sedláků, jak mnoho lesa, jak mnoho luk, jak mnoho pastvin, kolik mlýnů, kolik rybníků, kolik bylo přidáno nebo ubráno, kolik platil v celku najednou a jak často; kolik zde každý svobodný člověk nebo poplatný sedlák měl nebo má. To celé třikrát; rozumí se za času krále Eduarda a když stanovil král Vilém; a jakým způsobem a zda může mít více než má.

b.

Popis městečka Pampsfordu v hrabství Cambridge

Pampsford hájil za času krále Eduarda pouze 5 složitých lánů a 22 akrů. Z těchto 5 složitých lánů a 22 akrů drží opat z Ely dva složitě lány a tři a půl lánů prostého. Je zde šest popluží půdy. Jeden složitý lán, jeden a půl prostého a dvě popluží jsou ve vlastnictví. Čtyři popluží jsou u villanů. Dvanáct villanů, čtyři domkáři, tři servové; jeden mlýn (v ceně) dvaceti solidů, jedno popluží louky. Třináct zvířat, nepoužívaných k orbě, čtyřikrát dvacet a patnáct ovcí, dvacet tři vepřů. Celkově se platí a platilo sedm liber. Tato půda patří a patřila k chrámu svatě Ethelredy v Ely.

A z těchto 5 složitých lánů a 22 akrů drží Radulf de Scannis a Radulf Brito jeden složitý lán a dvacet dva akry od hraběte Alana. Jsou zde dvě popluží a dva půllány půdy. Jedno popluží je ve vlastnictví a druhé popluží u villanů. Dva villani a dva domkáři; dva a půl akry louky. Čtyři zvířata, nepoužívaná k orbě; sedm a dvacet a deset ovcí, třicet devět vepřů. V celku platí třicet solidů; a když přijal, deset solidů, a za času krále Eduarda třicet solidů. Tuto půdu držel Almarus, man Edivy. Za času krále Eduarda mohl dát a prodat, komu chtěl. Soudní pravomoc však měla Ediva.

A z těchto pěti složitých lánů a 22 akrů drží Radulf de Scannis od vicehraběte Picota z královského léna tři prosté lány. Jest zde půda jednoho popluží a je popluží; dva akry a půl louky. Tato půda platí a platila deset solidů. Tuto půdu držel Edric, man Alurica Childa. Mohl za času krále Eduarda dát svou půdu, komu chtěl.

A z těchto 5 složitých lánů a 22 akrů drží Hardewin od opata deset akrů. Půdy je jeden půllán; platí a platil deset denárů. Tuto půdu drží a držel Suelligus za času krále Eduarda; nemohl odejít. A v samém městě drží Picot pět akrů od Eudona Dapifera; platí a platil šest denárů. Tuto půdu držel Burro od Alurica Campa; mohl odejít, když chtěl. V témže městě drží Hardewin polovinu prostého lánů z královského léna; půdy jest na dva půllány. ... Dva poplatní sedláci drželi tuto půdu, mani krále Eduarda ... mohli odejít. V tomtéž městě drží jakýsi kněz

polovinu prostého lánů od hraběnky Judety; půdy je na dva půllány. Tuto půdu držel poplatný sedlák, man hraběte Gurda; nemohl odejít.

c.

Obyčeje v Berkshire

Když byla za času krále Eduarda placena společná daň za celý Berkshire, platil složitý lán 3 denáry před Narozením Páně a právě tolik o svatodušních svátcích.

Jestliže král posílal někam vojsko, z pěti složitých lánů šel jeden voják; k jeho vybavení nebo podpoře byly mu dávány z jednotlivého složitěho lánů čtyři solidy na dva stoly. Tyto denáry se však neposílaly králi, ale dávaly se vojákům. Jestliže někdo byl povolán na tažení a nešel, pak všechna jeho půda propadla králi. Jestliže však někdo, hodlaje zůstat, by slíbil, že za sebe pošle jiného, a přece ten, který byl vyslán, by zůstal, byl by pán onoho uspokojen 50 solidy. ...

Jestliže někdo zabil člověka, požívajícího královského míru, pak propadl králi jak svým tělem, tak veškerým majetkem.

Kdo se v noci vloupal do obce, zaplatil 100 solidů králi, nikoli vicehraběti.

Kdo, jsa vyzván k nadhánění zvěře, nešel, zaplatil králi 50 solidů

PRÁVNÍ KNIHY

Ve feudální Anglii, stejně jako v Německu, ve Francii a jinde, se setkáváme s právními knihami, které sehrály významnou úlohu ve feudálním právu.

Mezi nejznámější anglické právní knihy patří „Traktát o zákonech a obyčejích Anglie“ (Tractatus de Legibus et Consuetudinibus Angliae) a „O zákonech a obyčejích Anglie“ (De Legibus et Consuetudinibus Angliae).

Autorem první z uvedených právních knih, pocházejících z XII. století, byl Ranulph Glanville, královský vrchní soudce v letech 1180–1189.

Druhou právní knihu, pocházející ze XIII. století, napsal královský soudce Henry Bracton.

Český překlad převzat z: S. Balík a kolektiv, Texty ke studiu obecných dějin státu a práva II. Feudální stát a práva, Praha 1974, str. 276 n.

TRACTATUS DE LEGIBUS ET CONSUEUDINIBUS ANGLIAE

Kniha V

Hlava 5.

Více způsobů však může být přiveden ke svobodě ten, kdo je v poddanství; například, když jeho pán, chtěje ho přivést ke svobodě z jeho poddanství, v němž je mu poddaný poroben, povolá (jeho) pokoj vůči sobě a svým dědicům, nebo když jej za účelem osvobození někomu daruje nebo prodá. Ono však budiž poznamenáno, že nikdo, jsa v poddanství, nemůže nabýt své svobody za své peníze. Tenkrát by totiž podle práva a obyčeje království mohl být svým pánem povolán zpět do poddanství, protože veškerý majetek kohokoliv v poddanství je do té míry pokládán za (majetek) v moci pána, že se svými vlastními penězi nemůže proti svému pánovi z poddanství vykoupit. Jestliže by však (někdo) cizí jej vykoupil za své peníze, aby jej osvobodil, mohl by se zajisté natrvalo proti svému pánu, který jej prodal, hájit ve stavu svobody. ...

Budiž také poznamenáno, že někdo může svého poddaného od narození osvobodit toliko ve vztahu k osobě sebe samého či svých dědiců, nikoli však ve vztahu k jiným. Protože byli někdo, dříve narození v poddanství (a) takto přivedení ke svobodě, předvoláni na soud k prokázání nějaké žaloby nebo k výkonu nějakého zákona země, mohl by být spravedlivě (ze svobody) odvolán, jestliže by bylo na soudě předloženo a prokázáno jeho narození do poddanství, i když by se z poddanství propuštěný stal rytířem.

Rovněž, jestliže někdo zrozený v poddanství setrvá v klidu po rok a den v nějakém místě, nadaném výsadou, takže byl přijat jako občan této obce, to jest gildy, se tím samým osvobozuje od poddanství. ...

Kniha IX

Hlava 1.

Slib věrnosti má však být vykonáván touto formou, to jest, aby ten, kdo slib má vykonat, se tak stal vasalem (člověkem, homo) svého pá-

na, protože prý mu nese věrnost z onoho řečeného léna, kde svůj slib vykonává, a protože slouží ve všem k pozemské cti svého pána, s výhradou věrnosti, náležející pánu králi a jeho dědicům. A z toho je zjevné, že vasal nemůže – s ohledem na svůj slib věrnosti – svého pána ohrožovat, ... leč by se musel bránit nebo leč na rozkaz panovníka, s nímž potáhne ve vojsku proti svému pánu. ...

Hlava 4.

Vzájemná zajisté musí být souvislost léna a slibu věrnosti, protože kolik je vasal povinen pánu z lenního slibu, tolik je onomu povinen pán z léna kromě samotné úcty. ...

... Práví se však, že podle obyčeje království rozumný dědický poplatek z léna jednoho rytíře (je) sto solidů; ze svobodného statku v pravdě činí (tolik) kolik úrok onoho svobodného statku za rok; z baronství není stanoveno nic určitého, ježto podle vůle a milosti pana krále korunní léna mají zaplatit panu králi ze svých dědických poplatků. Totéž je ze služebních lén.

Hlava 8.

... Jsou nadto jiné případy, v nichž je pánům dovoleno vymáhati od svých vasalů, avšak jen předepsanou formou, podobné výpomoci, například, jestliže pánův syn a dědic se stává rytířem, nebo jestliže bude vdávat prvorozenou dceru. Zda však mohou takto vymáhati výpomoci k vydržování své války, si kladu otázku. Má se však za to, že k tomu nemohou nutit vasaly podle práva, pokud by to nechtěli činit. ...

VELKÁ LISTINA SVOBOD Z R. 1215

Velká listina svobod (Magna Carta Libertatum) z r. 1215 byla výsledkem zápasu mezi královskou mocí a feudály.

Jejímu podepsání předcházelo krajní vyhrcoení politické situace v Anglii: Už počátkem r. 1215, na svátek Tří králů, angličtí baroni, nespokojení s královou vnitřní i zahraniční politikou, předložili J a n u B e z z e m k o v i své požadavky. Král po marném pokusu rozvrátit opozici slíbil, že dá odpověď o velikonočních téhož roku. Dne 27. dubna, v den, kdy král měl dát odpověď, se baroni shromáždili ve zbrani v Brackley. Když král odmítl jejich požadavky, baroni dne 5. května vypověděli poslušnosti králi a začali napadat královské hrady. Dne 24. května vstoupili do Londýna. Dne 15. června baroni předložili králi, nucenému tlakem okolností vyjednávat, tzv. „Č l á n k y b a r o n ů“, které se staly základem Velké listiny svobod. I když se ve Velké listině svobod mluví o tom, že byla podepsána dne

15. června 1215, konečné znění bylo opatřeno královskou pečeti teprve dne 19. června 1215.

Podepsání Velké listiny svobod bylo vítězstvím baronů, podporovaných zejména rytíři a městy, nad královskou mocí.

Velká listina svobod má 63 článků, které lze rozdělit po obsahové stránce do několika skupin a to na ustanovení, týkající se materiálních zájmů jednotlivých sociálních vrstev, na ustanovení o politickém zřízení a konečně na ustanovení o státním aparátu.

Český překlad převzat z: S. Balík a kolektiv, *Texty ke studiu Obecných dějin státu a práva II. Feudální stát a právo, Praha 1974, str. 281 n.*

Velká listina svobod

JAN, z boží milosti král anglický, vévoda normanský a akvitánský, hrabě z Anjou, arcibiskupům, biskupům, opatům, hrabatům, baronům, soudcům, lesníkům, šerifům, představeným, duchovním a všem rychtářům a svým věrným, pozdrav. Vězte, že z vnuknutí božího a ke spáse duše naší a všech našich předků a dědiců našich, ke cti božích a k povznesení svaté Církve a k nápravě našeho království, na radu ctihodných otců našich Štěpána, arcibiskupa canterburského, primase celé Anglie a kardinála svaté církve římské, ... a šlechticů, Viléma ... hraběte z Pembroke, ... a jiných svých věrných,

1. Jsme se podrobili Bohu a touto nyní naší listinou jsme potvrdili za nás a za naše dědice navždy, že anglická církev je svobodná a že má svá práva nedotčená a své svobody neporušené. A tak chceme, aby se zachovalo, což je zjevné z toho, že jsme z čisté a svobodné vůle, (ještě) před vypuknutím sporu mezi námi a našimi barony, propůjčili a touto naší listinou potvrdili anglické církvi svobodu voleb, která se pokládá za největší a více než nezbytnou ... (a) kterou také my budeme zachovávat, a přejeme si, aby byla v dobré víře navždy zachovávána našimi dědici. Propůjčili jsme také všem svobodným lidem našeho království za sebe a za své dědice navždy všechny níže psané svobody, aby je oni sami a jejich dědicové měli a drželi od nás a od našich dědiců.

2. Jestliže některý z našich hrabat nebo baronů nebo z jiných (osob), držících přímo od nás za vojenskou službu, zemře a (v době), když zemře, jeho dědic bude plnoletý a bude povinen platit poplatek z nápadu dědictví, nechť má své dědictví za starobylý poplatek z nápadu dědictví, to jest dědic nebo dědicové hraběte za celé hrabské léno sto liber, dědic nebo dědicové barona za celé léno sto liber, dědic ne-

bo dědicové rytíře za celé rytířské léno sto solidů a více, a kdo byl povinen platit méně, nechť dá méně podle starobylého lenného obyčeje.

3. Jestliže však dědic někoho z takových (držitelů) bude neploletý a bude mít poručníka, když dosáhne plnoletosti, nechť má své dědictví bez poplatku z nápadu dědictví ...

6. Dědicové nechť uzavírají sňatky bez snížení stavu, ale přesto tak, aby dříve, než se manželství smluvní, (to) bylo vyjeveno nejbližším z pokrevních příbuzných samotného dědice.

9. Ani my, ani naši rychtáři nezabereme žádnou půdu ani důchod pro nějaký dluh, pokud dlužníkovy movité věci stačí k zaplacení dluhu; nechť ani dlužníkovi ručitelé nejsou nuceni (platit), pokud sám hlavní dlužník stačí na splnění dluhu. A jestliže hlavní dlužník nebude s to splnit dluh, nemaje, z čeho by plnil, nechť za dluh odpovídají ručitelé. A jestliže by si přáli, nechť mají pozemky a důchod dlužníka, dokud by jim nebylo zaplaceno za dluh, který předtím za něho zaplatili, jestliže hlavní dlužník nedokáže, že se od té doby vyrovnal vůči těmže ručitelům.

12. Nechť se nevybírá v našem království žádný štitový poplatek nebo výpomoc, leda by to bylo na výkup naší osoby a na povýšení našeho prvorozeného syna na rytíře a jednou na sňatek naší prvorozené dcery. A k těmto (účelům) nechť se poskytne rozumná výpomoc. Podobným způsobem nechť se stane při výpomocích za obec londýnskou.

13. Londýnská obec nechť má všechny své starobylé svobody a svobodné obyčeje jak na zemi tak na vodě. Kromě toho chceme a svolujeme, aby všechny jiné obce a hrady a městečka a přístavy měly všechny své svobody a svobodné obyčeje.

14. A abychom měli společnou radu království na povolení výpomoci jinak než ve třech řečených případech, dáme svolati svými listy po jednotlivu arcibiskupy, biskupy, opaty, hrabata a větší barony a kromě toho dáme našimi šerify a rychtáři svolat hromadně všechny ony, kdo drží přímo od nás, na určitý den, to jest na lhůtu nejméně čtyřiceti dní, a na určité místo; a ve všech písemných pozváních uvedeme důvod pozvání. A po takto provedeném pozvání nechť se začne stanoveného dne jednání podle rady oněch, kdo budou přítomni, i když nepřijdou všichni pozvaní.

15. Nedovolíme vůbec nikomu, aby bral výpomoc od svých svobodných lidí (jinak) než na vykoupení své osoby a na povýšení svého prvorozeného syna na rytíře a jednou na sňatek prvorozené dcery. A k těmto (účelům) nechť se poskytne pouze rozumná výpomoc.

16. Nikdo nechť není nucen konat z rytířského léna nebo z jiné svobodné držby větší službu, než byl dosud povinen.

20. Nechť svobodný člověk není pokutován pro malý trestný čin jinak, než podle druhu trestného činu; a pro velký trestný čin nechť je pokutován podle velikosti trestného činu při zachování (jeho postavení) odpovídajícího majetku. A kupec tímž způsobem, se zachováním jeho zboží, a svobodný rolník nechť je pokutován tímž způsobem, se zachováním orného náradí ... A žádná z řečených pokut nechť se neukládá, leč po přísaze počestných mužů ze sousedství.

21. Hrabata a baroni nechť nejsou pokutováni, leč sobě rovnými a leč podle druhu trestného činu.

22. Nechť žádný duchovní není pokutován ze své světské držby, leč po způsobu jiných, dříve řečených (osob) a nikoli podle svého církevního obročí.

23. Nechť ani vesnice ani člověk nejsou nuceni stavěti mosty ke břehům, leč ti, kdo jsou k tomu povinni od pradávna a podle práva.

32. Nebudeme držeti pozemky oněch, kteří budou usvědčeni z lenní zrady, leč po jeden rok a jeden den, a potom nechť se pozemky vrátí pánům lén.

35. Po celém království nechť je jedna míra vína a jedna míra piva a jedna míra obilí, totiž londýnská čtvrtka, a jedna šíře látek barevných a obyčejných červených látek a látek na okruží, a to dva lokte mezi krajinkami ...

38. Nechť žádný rychtář nestaví za jiného někoho před zákon pouze na základě jeho nároku, bez důvěryhodných svědků k tomu přivedených.

39. Nechť žádný svobodný člověk není zatčen, ani uvězněn, ani vypuzen z držby, nebo prohlášen za psance, nebo poslán do vyhnanství, nebo nějakým způsobem ničen, ani na něho nepůjdeme ani na něho nepošleme, leč po zákonném soudu osob jemu rovných či podle zákona země.

40. Právo a spravedlnost nikomu neprodáme, nikomu neodepřeme nebo neodložíme.

42. Nechť je vůbec každému dovoleno vyjít z našeho království a vrátit se bez újmy a bezpečně po zemi a po vodě, se zachováním naší důvěry, leda (by to bylo) po nějakou krátkou dobu za času války z důvodu obecného užitku království s výjimkou uvězněných a podle zákona království za psance prohlášených a lidí ze země proti nám válčící a kupců, se kterými se staniž, jak bylo dříve řečeno.

45. Neustanovíme soudce, velitele hradů, šerify nebo rychtáře, leč z takových osob, které znají právo království a chtějí je dobře zachovávat.

52. Jestliže někdo byl námi bez zákonného soudu sobě rovných vypuzen nebo zbaven svých pozemků, hradů, svobod, nebo svého práva, hned mu vše vrátíme; a jestliže by o tom vznikl spor, tedy nechť se tak stane rozsudkem dvaceti pěti baronů, o kterých se učiní zmínka níže v ZÁRUCE MÍRU ...

54. Nechť není nikdo zatčen kvůli žalobě ženy pro smrt jiného, než jejího muže.

(61.) POTÉ, KDYŽ PRO BOHA a k nápravě našeho království a pro lepší zahlazení sporu, vzniknuvšího mezi námi a našimi barony, jsme povolili toto všechno shora řečené, chtějíce, aby toho používali v neporušené a pevné jistotě, navždy dáváme a postupujeme jim níže popsanou zárukou: Totiž, aby baroni zvolili dvacet pět baronů z království, které si budou přát, (a) kteří nechť mají povinnost všemi svými silami zachovávat, udržovat a dát zachovávat mír a svobody, které jsme jim postoupili a touto nynější naší listinou jsme potvrdili, tak totiž, aby – jestliže my nebo náš soudce nebo naši rychtáři nebo někdo z našich služebníků, v něčem proti někomu pochybíme, nebo překročíme nějaký z článků míru či záruky, a poklesek bude oznámen čtyřem baronům z dříve řečených dvaceti pěti, – oni čtyři baroni přistoupili k nám nebo k našemu soudci, jestliže budeme mimo království, oznamující nám poklesek: Požádají, abychom onen poklesek dali bez prodlení napravit. A jestliže poklesem nenapravíme, nebo, jestliže budeme mimo království, náš soudce (poklesek) nenapraví během čtyřiceti dní, počítaných od doby, kdy bude oznámen nám nebo našemu soudci, jestliže bude mimo království, dříve řečení baroni nechť přednesou onu záležitost zbývajícím z dvaceti pěti baronů a oněch dvacet pět baronů z obcí celé země nás bude tísniti a obtěžovati všemi způsoby, kterými budou moci, totiž zabíráním hradů, pozemků, statků a ji-

nými způsoby, kterými budou moci, dokud (poklesek) nebude napraven podle jejich rozhodnutí, ... aniž by byla (přítom) dotčena osoba naše a naši královny a našich dětí ...

(63.) PROČEZ CHCEME a pevně nařizujeme, aby anglická církev byla svobodná a aby lidé v našem království měli a podrželi všechny řečené svobody, práva a přivolení dobře a v míru, svobodně a pokojně, plně a nerušeně, pro sebe a své dědice navždy ve všech věcech a místech, jak bylo výše řečeno. ...

Dáno naší rukou na louce, která se nazývá Runnymede, mezi Windsorem a Stanes, patnáctého června, sedmáctého roku naší vlády.

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ STÁTNÍ ORGÁNY FEUDÁLNÍ ABSOLUTNÍ MONARCHIE

Vedle panovníka a parlamentu, který v Anglii zasedá (s výjimkou let 1629–1640) i v období feudální absolutní monarchie, vystupují výrazně do popředí i další orgány, zejména Hvězdná komora a Vysoká komise.

Úryvky o parlamentu a o panovníkovi jsou převzaty a přeloženy z traktátu politického spisovatele XVI. století Thomase Smithe, jehož spis o anglickém státě pochází z 2. poloviny XVI. století.

Český překlad převzat z: S. Balík a kolektiv, Texty ke studiu obecných dějin státu a práva II. Feudální stát a právo, Praha 1974, str. 294 n.

a.

Parlament

Nejvyšší a absolutní moc v anglickém království spočívá v parlamentu ... Parlament ruší staré zákony, tvoří nové, vydává nařízení o věcech minulých a o věcech, které mají následovat, mění práva a držby soukromých osob, prohlašuje za zákonné nemanželské děti, stanoví formy náboženství, mění váhy a míry, stanoví nástupnický řád koruny, definuje sporná práva tam, kde dosud nebyl vydán zákon, stanoví příspěvky panovníkovi, daně, dávky a poplatky, poskytuje nejsvobodnější milost a odpuštění, vrací čest a dobré jméno, jako nejvyšší soud odsuzuje nebo zprošťuje viny ty, jež panovník pošle k takovému výsledku. Stručně řečeno, všechno, co kdysi mohl římský národ činit buď ve shromážděných centurijních nebo tributních, může dělat ang-

lický parlament, který představuje a má moc celého království, jak hlavy, tak těla. Neboť každý Angličan se domnívá, že je tam přítomen buď osobně nebo prostřednictvím zástupce, ... od panovníka (ať je to král nebo královna) po nejnižší osobu v Anglii. A souhlas parlamentu se pokládá za souhlas každého ...

b.

Panovník

Panovník ... má ve svých rukou absolutní moc ve věcech války a míru ... Panovníkova tajná rada je vybírána také podle jeho přání ... Za války a v poli má panovník také absolutní moc...: může odsoudit k trestu smrti nebo k nějakému jinému tělesnému trestu toho, o němž se domnívá, že si to zaslouží, bez soudního řízení a formy rozsudku. Tato absolutní moc se nazývá stanné právo. Panovník používá také absolutní práva svým prohlášením zlehčit a stanovit měnu v království. Panovník používá také práva stanovit dispens od zákonů, jestliže spravedlnost vyžaduje zmírnění ... Všechny příkazy, rozsudky a rozkazy se činí jménem ... panovníka ... Panovník má právo být poručníkem a rozhodovat o prvním manželství všech těch, kdo drží půdu od něho jako od své hlavy ... Stručně řečeno, panovník je životem, hlavou a autoritou všech věcí, které se dějí v anglickém království. ...

c.

Hvězdná komora

Zákon o Hvězdné komoře z r. 1487

Zákon udělující soudu Hvězdné komory pravomoc trestati různá provinění.

Král, náš svrchovaný pán, připomínaje si, jak vláda a dobré řízení tohoto království jsou vždy oslabovány nezákonnými zásahy do soudních sporů, poskytování držebních listin, podpisů a symbolů, pokusy o nezákonné ovlivňování jeho poddaných, nesprávnými způsoby šerifů při sestavování porot a jinými nepravdivými zprávami, braním peněz porotou, velkými sroceními a nezákonnými shromážděními, a protože

nepotrestání této nepřiměřenosti a příležitost předpokládat, že výsledkem nemůže být zjištěno nic nebo jen málo, může vést k tomu, že zákony země a potrestání budou mít malý účinek, k růstu vražd, lupičství, krivopřísežnictví a nejistotě všech lidí a ke ztrátám jejich pozemků a majetku, k velkému pohoršení Všemohoucího Boha.

Budiž proto z moci parlamentu k nápravě těchto okolností nařízeno, že kancléř a vrchní komoří Anglie toho času jsoucí a lord strážce královské tajné pečeti, nebo dva z nich, jmenujíce k sobě biskupa a světského lorda z nejnižší královské rady a dva nejvyšší soudce královského dvora a nejvyššího soudu civilního toho času jsoucí, nebo za jejich nepřítomnosti dva jiní soudci, mají pravomoc – na návrh nebo udání podané proti nějaké osobě proti provinění předtím vyslychané řečenému kancléři nebo jinému pro krále – předvolati soudním rozkazem nebo tajnou pečetí řečené provinilce nebo jiné osoby, které podle jejich názoru mohou znáti pravdu, a je vyslychat a takové osoby, které v tom shledají nedokonalými, trestati po zásluze podle smyslu statutů o tom vydaných a takovým způsobem a formou, jak by byli a měli být potrestáni, jestliže by byli obžalováni řádným postupem práva. ...

d.

Vysoká komise

Církevní pověření z r. 1559

I. Alžběta, z boží milosti atd., ctihodnému v Bohu otci Mathew Parkerovi, navrženému biskupu canterburskému a Edmundu Grindalovi, navrženému biskupu londýnskému, a našim v pravdě věrným a milovaným rádcům Francis Knowlesovi, našemu více-komořímu a Ambrose Caveovi, rytířům, a ... Anthony Cookeovi a Thomasu Smithovi, rytířům, Williamu Billovi, našemu almužníkovi, Walteru Haddonovi a Thomasu Sackfordovi, úředníkům pro poskytování naší milosti, Rowlandu Hillovi a Williamu Chesterovi, rytířům, Randollu Cholmelymu a Johnu Southcotovi, tajným soudním radám, Williamu Mayovi, doktoru práva, Francis Caveovi, Richardu Goodrichovi a Gilbertu Gerardovi, panošům, Robertu Westonovi a (Thomasu) Huickovi, doktorům práv, pozdrav. ...

III. Proto ... jsme zmocnili, určili a ustanovili vás za naše zmocněnce a těmito listinami dáváme plnou moc a oprávnění vám nebo šesti z vás, – v čemž má být jeden z vás, řečení Mathew Parkere, Edmunda Grindale, Thomasi Smithe, Walter Haddone, Thomasi Sackforde, Richard Goodrichu a Gilberte Gerrarde – napříště čas od času, jak dlouho se nám zlíbí, dotazovati se jak pomocí přísahy dvanácti řádných a zákonných mužů, tak také pomocí svědků a jiných způsobů a prostředků, jež můžete vymyslet, na všechny zločiny, přestupky a provinění provedené a spáchané a které napříště budou spáchány a vykonány proti znění a smyslu řečených zákonů a statutů a některého z nich, a také na všechny a jednotlivé kacířské názory, buřičské knihy, urážky, spiknutí, falešné pověsti, historky, buřičské chování, pomlouvačná slova nebo vyobrazení, uveřejněné, vynalezené nebo vyložené k prohlídce nějakou osobou nebo osobami proti nám nebo proti ... pokojné vládě a správě našeho lidu a poddaných ... a na všechny a každého z pomocníků, rádců, povzbuzovatelů, návodců a spolupachatelů každého takového zločince.

IV. A dále dáváme plnou moc a oprávnění vám nebo šesti z vás ... jak vyslychat a rozhodovati všechny okolnosti, tak zjišťovati, vyšetřovati a rozhodovati všechny a jednotlivé ohavnosti, výtržnosti a provinění, vykonané nebo spáchané, nebo které budou napříště vykonány nebo spáchány ... v nějakém kostele nebo kapli, nebo proti bohoslužbě nebo proti duchovnímu nebo duchovním těchže (a) proti zákonům a statutům tohoto království... ...

V. A také dáváme a propůjčujeme plnou moc a oprávnění vám nebo šesti z vás ... postihovat, napravovat, odstraňovat, vysvětlovat, opravovat a potírat ve všech místech tohoto našeho království Anglie všechny a jakékoli takové bludy, kacířství, trestné činy, sklony, urážky a ohavnosti duchovní a církevní, které mohou nebo mají být duchovní nebo církevní mocí, autoritou nebo jurisdikcí zákonně napravovány, odstraňovány, opravovány, omezovány nebo potírány... ...

VII. A také dáváme plnou moc a oprávnění vám a šesti z vás ... zkráceně vyslechnout a s konečností rozhodnout podle vašeho mínění a podle zákonů tohoto království všechny spory a žaloby všech těch, jimž s ohledem na náboženství nebo k vůli zákonnému manželství smlouvenému a připuštěnému podle téhož (náboženství) byly nespravedlivě odňaty, zabaveny nebo oloupeny jejich pozemky, statky, maje-

Text převzat z:

Název : Texty ke studiu obecných dějin
státu a práva

Autor : Prof. JUDr. Stanislav Balík, CSc.

Vydavatel : ZČU Plzeň

Určeno : I. ročník FPR

Vedoucí katedry : Prof. JUDr. Stanislav Balík, CSc.

Vyšlo : prosinec 1995

Počet stran : 162

Počet obrázků : 0

Počet příloh : 0

AA / VA : 10.72 / 11.54

Vydání : I.

Náklad : 500 výtisků

Číslo publikace : 716

Tiskárna : ZČU Plzeň - ediční středisko

Cena : 70.00 Kč

Tato publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou.

55 - 076 - 95

17/22 Kč 70.00